

F5/2007 - Nad Vašimi dopisy

Vážení a milí čtenáři, v poslední době jsme byli opět svědky několika případů souvisejících s pravostí poštovních známek a dalšího filatelistického materiálu – na což řada z vás reagovala ve svých dopisech a mailech. Za všechny vám samozřejmě děkujeme a slibujeme, že se otázkami pravosti budeme samozřejmě zabývat i nadále.

O jednom z případů – 15 h Hradčany se smíšeným zoubkováním – píšeme v dnešní znalecké hlídce a tady se o něm zmiňujeme proto, že vedle znaleckého závěru přispěl i ke konkrétnímu pokroku ve znaleckém poznání. Otázka velikosti perforačních otvorů totiž podnítila některé členy Komise znalců SČF k prostudování dalších perforací, u nichž byly objeveny dosud nepublikované odlišnosti. Na toto téma připravují F. Beneš a M. Trojan článek do příštího čísla, ale už dnes se můžete seznámit s prvním výsledkem – je jím nový PofisEtalon, zaměřený mimo jiné na perforaci známek ČSR I a velikost jejích otvorů. Zjištěné rozdíly jsou přitom tak výrazné, že se nepochybně stanou novým oborem specializovaného sbírání. Lze přitom předpokládat, že některé varianty jsou výrazně vzácnější než jiné, což se za čas projeví i v katalogových záznamech. Proto by bylo prozíravé se o tuto problematiku zajímat hned od počátku, dokud jsou známky ještě snadno dostupné. Inu, jak praví známá zkušenost – největší cenu mají informace!

Velmi se povedl první workshop, který jsme upřádali ve spolupráci s Komisí znalců SČF. Mimo plánovaný program byly účastníkům představeny i některé dosud nepublikované padělky a předvedeny postupy, které vedly k jejich odhalení. Témat bylo tolik, že se na všechny ani nedostalo, takže už teď se zabýváme myšlenkou na další takové pracovní setkání. Zabývat bychom se na něm chtěli nyní velmi aktuální otázkou rozdílných velikostí perforačních otvorů na našich známkách (ať v důsledku odlišných jehel, nebo nahodilosti při provádění perforace), identifikací opravovaných a padělaných lepů a rovněž pravými a padělanými obtisky na našich známkách, včetně rozlišení jejich původu (archový, tiskový a vzniklý tlakem perforační sady). Nevyhýbáme se však ani dalším tématům a uvítáme, když nám napíšete, co by právě vás na takovém setkání nejvíc zajímalo.

Konkrétní a čím dál oblíbenější pomocí sběratelům je bezplatná poradenská služba Komise znalců SČF. Je samozřejmě určena především členům svazu filatelistů, ale využít ji mohou i další zájemci – což se také v čím dál větší míře děje. Například na nedávno skončené Národní výstavě poštovních známek v Hradci Králové se na přítomné znalce – P. Aksamitu, F. Beneše a J. Malečku obrátilo několik desítek návštěvníků, z nichž někteří předložili i poměrně zajímavé položky (např. dosud nepopsané padělky sudetských přetisků a razítek z roku 1938 či poměrně zdařilé padělky perforací Hradčan). V době, kdy se skoro za všechno musí platit, působí bezplatná a okamžitá rada a konkrétní pomoc znalců jako jeden z dobrých důvodů, proč se stát členem SČF a moci tak využívat jeho služby.

Skvělou zprávou je, že řady členů Komise znalců SČF posílil znalec ing. Josef Weissenstein – specialista na čs. známky a celistvosti po r. 1945 a dále na barvy, papíry a lep čs. známek obecně. Čtenáři našeho časopisu jej dobře znají jako autora řady odborných článků, které zde publikuje už neuvěřitelných 35 let! Ing. Weissenstein byl členem předchozí komise expertů SČF a je rovněž soudním znalcem pro pravost poštovních známek. V poslední době se jako znalec podílel na definitivním potvrzení závěru, že takzvaný zkusmý tisk hodnoty 13 K Košické 1945 je odbarveným padělkem ke škodě sběratelů a některé jeho starší práce velmi napomohly k

objasnění aktuálních otázek souvisejících s velikostí perforačních otvorů u známek ČSR I, o nichž jsme hovořili v úvodu.

Sdělovací prostředky oznámily, že Ludvík Pytlíček byl u brněnského soudu zproštěn obžaloby z podvodu v souvislosti s prodejem padělků. To je skvělá zpráva pro všechny prodejce padělků a špatná pro jejich oběti. Aby nedošlo k mýlce – u soudu se potvrdilo, že všechny tři celistvosti, pro jejichž prodej byl L. Pytlíček obžalován, byly skutečně falešné – a nepopíral to ani obžalovaný –, pouze se nepodařilo prokázat, že o tom věděl. Takový závěr nemohl překvapit nikoho z návštěvníků soudního líčení, kteří na vlastní uši mohli slyšet, jak jeden z důležitých svědků – který koupil padělaný balíkový ústřížek s leteckou známkou v aukci Klim – vypovídá, že jej vzápětí vrátil „protože se mu nějak nelíbil, ale rozhodně ne proto, že by zjistil, že je padělaný“. To je očividná nepravda, protože tento sběratel se v té době nijak netajil tím, že ústřížek vrátil právě proto, že okamžitě poznal, že jde o falzum opakovaně popsán v Filatelii znalcem ing. A. Tekepem. Je samozřejmě otázkou, proč takto vypovídal a velmi tak napomohl lidem, kteří ho předtím ošidili – a možná by si to zasloužilo i malou sociologickou studii. Pikantní však je, že v jeho případě pověstné boží mlýny mlely velmi rychle – doslova vzápětí po soudním líčení se totiž ukázalo, že ve stejné aukci před časem za nějakých osmdesát tisíc korun koupil další ústřížek průvodky – tentokrát se známkou 30 h Hradčany a razítkem Janské Lázně – která je s největší pravděpodobností rovněž falešná (jde o jednu ze tří průvodků, které tato aukční firma prodala, a jejichž pravost se nyní jeví jako značně nejistá – ostatně o jedné z nich jsme psali v minulém čísle). Ať tak či tak, svým svědectvím podpořil verzi L. Pytlíčka, že se mu ústřížek vrátil jako neprodaný a on ho v dobré víře nabídl další firmě. Všichni, kdo se o věc alespoň trochu zajímají, přitom jistě zaznamenali, že původně tento ústřížek vyměnil se sběratelem panem Ševečkem za supervzácnou „úzkou Flugpostu“ z emise PČ 1919 (jejíž cena je nyní kolem půl milionu korun, ale byla v aukcích prodána i výrazně draž), poté jej od něj podle vlastních slov koupil zpět za 30 tisíc korun (před rokem 1989!), aby ho nakonec prodal za 10 tisíc v aukci Klim a po reklamaci za v přepočtu necelých pět tisíc korun v aukci Feldman... Inu, jak sám pan Pytlíček v televizi prohlásil: „Ztratil jsem k němu důvěru – to jsem si ho měl nechat...?“ U zbývajících dvou padělků leteckých dopisů, které koupil v drážďanské aukci MUDr. B. Schneider, L. Pytlíček uspěl s tvrzením, že nebyly jeho a on jenom zprostředkoval prodej jednomu starému pánovi (který mezitím zemřel a o němž mimochodem policie zjistila, že o něm jako o filatelistovi v jeho městě nikdo neslyšel). Dále se u soudu ukázalo, že pan Pytlíček sice na jedné straně má podle vlastních slov „nejlepší sbírku ČSR I na světě“, je soudním znalcem pro cenu známek a dokonce s padělaným znaleckým razítkem vystavoval fotoatesty na pravost známek, ovšem současně – jak sám uvedl – známkám zase tak moc nerozumí, takže neumí rozeznat ani primitivní a dávno popsáné padělky... A jaké z toho plyne poučení? Klidně můžete prodávat padělky, jenom se musíte tvářit, že tomu nerozumíte, a když nechcete vracet peníze, nesmíte přiznat, že byly vaše...

A bude hůř. Zprávou měsíce je totiž informace, že v Jihoafrické republice byl zatčen Radovan Krejčíř. Jeho příběh je veřejnosti dostatečně znám, méně se ale ví, že jde i o velkého investora do poštovních známek naší první republiky, jenž v posledních letech stál za řadou velkých nákupů v tuzemských obchodech a aukcích. Podle neověřených odhadů takhle utratil snad desítky milionů korun, přičemž vedle skutečně hodnotných položek koupil i řadu padělků ke škodě sběratelů – které však zaplatil jako pravé. Podle zpráv z tisku má finanční problémy a i ve filatelistických kruzích se proslychá, že jeho matka – manželka zmizelého ing. Lamberta

Krejčíře, který řadu nákupů realizoval – uvažuje o opětovném rozprodeji sbírky. Pokud se to stane, je třeba se mít velmi na pozoru, protože se na trhu objeví mnoho nebezpečných falz, zejména z emise Pošta československá 1919, kterými R. Krejčíře napálili jeho nesolidní dodavatelé. Ti se ostatně s ohledem na jeho všeobecně známou pověst asi necítí dvakrát ve své kůži, při pomyslení, že by po nich mohl chtít své peníze zpátky...

Na závěr jsme si nechali případ s patisky čtyř hodnot Hradčan, o němž jsme informovali v březnové Filatelii. Zhotoveny byly ze štočků používaných k tisku celin, které se dostaly do soukromých rukou a nyní je má vlastnit známý slovenský znalec, který je dokonce měl nabízet k prodeji. Pokud je to všechno pravda – a nemáme důvod tomu nevěřit – pak jde o neuvěřitelný a skandální případ, a to i v mezinárodním měřítku. Předseda komise znalců SČF proto tomuto slovenskému znalci napsal zdvořilý dopis s výzvou, aby uvedené skutečnosti potvrdil, nebo vyvrátil. Ten se však ve své odpovědi k věci nijak nevyjadřuje a hlavně se zajímá, kdo na celou věc upozornil. Protože jde o předního představitele Svazu slovenských filatelistů, navrhlo vedení Komise znalců SČF, aby byl případ předán ZSF s žádostí o objasnění. Předseda našeho svazu tedy napsal předsedovi ZSF stručný dopis s popisem okolností a v příloze mu zaslal příslušné podklady. O výsledku – ať už bude jakýkoli – vás budeme samozřejmě informovat.

A to je pro dnešek všechno, mějte se krásně a za měsíc zase nashledanou!

Redakce